



Zemes pārvaldības likuma izaicinājumi: kā piekļūt katram īpašumam?



03.02.2017. Milzkalne

Sniedze Sproģe,
LPS padomniece
sniedzes@lps.lv



Zemes izmantošanas un aizsardzības principi

- efektīvu dabas resursu pārvaldību un ilgtspējīgu attīstību paredz **teritorijas attīstības plānošanas dokumentos**
- **zemes īpašnieks**, valdītājs un lietotājs nerada zemei kaitējumu un ievēro **samērīgumu starp sabiedrības vajadzībām un īpašnieku tiesībām**



Pašvaldības kompetence zemes pārvaldībā

vietējās pašvaldības nodrošina –

- zemes pārraudzību savā administratīvajā teritorijā
- teritorijas izmantošanas plānošanu un aizsardzību
- **piekļuves iespēju plānošanu un nodrošināšanu**

- Izdod saistošos noteikumus



ZPL un Teritorijas attīstības plānošanas likums?

funkcionālais zonējums — teritorijas iedalījums zonās, kurām ir atšķirīgas prasības atļautajai teritorijas izmantošanai un apbūvei

tematiskais plānojums — teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar ...vai specifisku tematu (piemēram, **ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas**)

nacionālo interešu objekti — teritorijas un objekti, kas nepieciešami būtisku sabiedrības interešu nodrošināšanai, dabas resursu aizsardzībai un ilgtspējīgai izmantošanai

Nozaru ministrijas sagatavo priekšlikumus un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā **tos virza nacionālo interešu objektu noteikšanai** un, ja nepieciešams, izstrādā tematiskos plānojumus.



Teritorijas attīstības plānošanas principi

- 1) ilgtspējības princips** — ...plāno, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;
- 3) vienlīdzīgu iespēju princips** — nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses vērtētas kopsakarībā ...
- 6) integrētas pieejas princips** — ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti tiek saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses tiek koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes tiek saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;



ZPL un Meliorācijas likums?

pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēma -
koplietošanas meliorācijas sistēma, kas būtiski ietekmē ūdens režīmu pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās apbūves teritorijās, lauksaimniecības un mežu teritorijās, infrastruktūras objektos (ielās, ceļos, ūdenssaimniecības objektos, pašvaldības polderos)



Piekļuves nodrošināšana jaunveidojamiem zemes gabaliem

- Visiem jaunveidojamiem zemes gabaliem, izņemot starpgabalus, nodrošina piekļuvi;
- Veidojot jaunas apbūves teritorijas, vienojas par piekļuves nodrošināšanu.
- Ja nepanāk vienošanos, uzsāk **par labu sabiedrības vajadzībām nepieciešamā īpašuma atsavināšanu**.





Cik ilgs laiks nepieciešams, lai sakārtotu pašvaldību ceļu un ielu *saimniecību*?

Ceļu uzturēšanai nepieciešamās zemes izmantošana un atsavināšana

Dārgi un ļoti gara procedūra!

Ko darīt?



8.pants. Ceļu uzturēšanai nepieciešamās zemes izmantošana un atsavināšana

Ja līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai autoceļš reģistrēts kā pašvaldības vai valsts ceļš un iekļauts pašvaldības vai valsts bilancē, bet zeme zem ceļa zemesgrāmatā ierakstīta uz citas personas vārda, šī persona nedrīkst liegt pārvietošanos pa pašvaldības vai valsts ceļu. Valsts vai pašvaldība atbilstoši budžeta iespējām, bet **ne vēlāk kā piecu gadu laikā** no šā likuma spēkā stāšanās dienas vienojas ar zemes īpašnieku par zemes zem ceļa atsavināšanu un atsavina to saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanu. Valsts meža zemi atsavina Meža likumā noteiktajā kārtībā.



Zeme publiskās infrastruktūras un piekļuves nodrošināšanai !!!

Jauns īpašuma apgrūtinājums – piekļuves
nodrošināšanai publiskajiem ūdeņiem un
dabas teritorijām

+ MK noteikumi par
kompensēšanas kārtību





Zemes īpašnieks nevar liegt pārvietoties pa ceļu, ja ceļš kā būve ir pašvaldības īpašums.



Šogad jāizdod MKN!

10 (?) gadu laikā jāuzsāk zemes zem ceļa atsavināšanas process



ZPL un PAŠVALDĪBU CEĻU REĢISTRĀCIJA UN UZSKAITE

MK noteikumi Nr. 1052

“Pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijas un
uzskaites noteikumi”

15.09.2009.



ZPL un iekšzemes publiskie ūdeņi



Civillikuma
I pielikums-
publiskie ezeri un
upes



Publiskie ūdeņi un jūras piekraste

Pašvaldības – valdītājs, rīkojas kā īpašnieks

Jūras piekrastes josla un iekšzemes publiskie ūdeņi **paredzēti ikviena brīvai lietošanai un ir publiski pieejami**, ja likumos nav noteikts citādi

Kā tiem piekļūt?



Problēmas

- Pašvaldības ceļš, iela – Ceļu reģistrā, bilancē, bet zeme daļēji vai pilnībā citai personai
- Ceļu ik dienas izmanto vairāku zemju īpašnieki, bet pat ceļš nav pašvaldības ceļu reģistrā
- Jaunajos ciemos- viss zemes gabals *attīstītāju* īpašums
- Lauksaimniecības un meža zemes īpašumi bez piekļuves
- Publiskie ūdeņi, dabas objekti, parki u.c. publiskie objekti bez piekļuves iespējām

KO DARĀM?



Autoceļu inventarizācija un vienošanās ar zemes īpašniekiem?!

- Zeme zem ceļa – NĪN = 0
- Atsavināšanas gadījumos – zemes sadalīšana = pašvaldības izdevumi
- Ja iespējams un pamatoti – zemes maiņa pret līdzvērtīgu zemes gabalu no rezerves zemēm
- Pašvaldība atpērk zemi zem ceļa
- Galējais variants – atsavināšana par labu sabiedrības vajadzībām





Vairāk jautājumu kā atbilžu!



LABĀK NEDOMĀŠU,
SAZIN KAS VĒL
PRĀTĀ IENĀKS...

